

જૂઠ ઓર વાદા ખિલાફી

ઈફાદાત: હઝરત મુફ્તી અહમદ ખાનપુરી દા.બ.

લીખાન્કર: મવલાના અબ્દુરહીમ અબ્દુરઉફ નાડા (સુરતી)

કોમ્પોઝીંગ: સલીમ ઈસ્માઈલ રાવત

પેશે લફ્ઝ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

હઝરત અકદસ મુફ્તી અહમદ સાહબ ખાનપુરી દા.બ. કા રીયાઝૂસ્સાલીહીન કા મકબૂલ દરસે હદીષ સાલોં સે મરિજદે અન્વાર મેં ચલ રહા હે ઓર બહુત સારે હઝરાત કો ઈસ્સે ફાઈદા પહુંચ રહા હે ખુસૂસી તૌર પર હમ જૈસે તલબા કો અલ્લાહ હઝરતે અકદસ કે ફેઝ સે હમ સબકો મુસ્તફીઝ ફરમાયે. ઈન્હી દરસોં મે સે ઈસ દરસ કી ઈફાદિય્યત કો દેખતે હૂવે અલ્લાહને દિલ મે યે બાત ડાલી કે ઈસકો શાયે કિયા જાયે મખ્દૂમી વ મુરશીદી સે જબ ઈસ બાત કા ઈઝહાર કિયા તો અલ્હમ્દુલિલ્લાહ હઝરત વાલા નેં મસરત કા ઈઝહાર કરતે હૂવે દુવાઓં કે સાથ ઈજાઝત મહરમત ફરમાઈ ફલિલ્લાહિલ હમ્દુ વલહુશ્શુકરૂ. આપ તમામ હઝરાત સે દુઆ કી દરખવાસ્ત હે કે અલ્લાહ ઈસ કો કબૂલ ફરમાકર આબિરત મેં મર્ફિરત કા ઝરીયા બનાયે ઓર હઝરત અકદસ કી ઝિયાદા સે ઝિયાદા કદર દાની નસીબ ફરમાયે ઓર હઝરત અકદસ કે સાયે આતિફત કો ખૂબ સિહત ઓર આફિયત કે સાથ બાકી રખે આમીન.

નોંધ: ગુજરાતી જાન્નેવાલે હઝરાત કી સહૂલત કે લિયે બાઝ જગાહ ઉર્દુ કે મુશકીલ અલ્ફાઝોં કો બદલ કર ગુજરાતી કે આસાન અલ્ફાઝ લિખે હે. ઈસ લિયે તમામ કારિઈન ઈસકો ઉર્દુ અદબ કા રિસાલા ન સમજે બલ્કે દીન કી બાત કો સમજને ઓર સમજાને કા રિસાલા સમજે.

ફકત તાલિખે દુઆ

અબ્દુરહીમ સુરતી નાડા.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

نحمدہ ونصلی علی رسولہ الکریم

جھ کے مٹا دیا تو ہر شمس جانتا ہے کہ یہ بڑی چیز ہے ہر
مذہبوں میں سے اور ہر زمانہ میں جھ کو بڑا سمجھا
گیا اور اُسکو ایسی آہستہ آہستہ اور بڑی کرار دیا گیا
جس سے بڑی ہر شمس اپنے لیے بڑی سمجھتا ہے اور
جو آدمی اُس میں مبتلا ہو اُسکو بڑا سمجھا جاتا ہے بڑے
زمانہ میں جھ کی حیثیت میں یانی رسول اللہ صلی اللہ علیہ
وآلہ وسلم کی آمد سے پہلے عرب کے اندر جو دور
چل رہا تھا کہ جس میں وہ لوگ ہر قسم کی بڑائی میں
مبتلا تھے لہذا وہ بھی اپنی طرف جھ کی نسبت کو بڑی
بڑا سمجھتے تھے کوئی اُن کو جھ کہے یہ اُن کو گوارا نہی
تھا۔

رسول اللہ صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم نے ۷ ہجری میں
مکہ میں جھ کی بادشاہوں کے نام اسلام کی دعوت کو
پہنچا دیا تو اُس میں کسے کسے کے نام بھی آئے تھے
تھا اور ہر ایک نے جھ کی طرف سے اُس کا حکم
کے سر کے ماتحت تھا اور ہر ایک نے جھ کی طرف سے
اُس کے حکم کو کیا تاکہ وہ کسے تک پہنچا دے اُس نے اور
ہر ایک کو کسے تک پہنچا دیا جس زمانہ میں رسول اللہ
صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم کا یہ نام مبارک کسے کے نام
پہنچا گیا تھا کسے نے اپنے دارالسلطنہ کُستونہ میں سے
چل کر مکہ کو پہنچنے کے واسطے بیت المقدس آیا
ہوا تھا۔

یہ بھی جھ کی طرف سے پہنچا دیا جھ اُس کو بلکہ ہوا کہ یہ جھ
آپ کی طرف سے جھ کی طرف سے پہنچا دیا ہے جو آپ نے

આપકો અલ્લાહ કા ભેજા હૂવા નબી બતલાતે હૈ તો ઉસ ને અપના દરબાર સજાયા ઓર લોગોં સે કહા કે કયા ઐસે કુછ લોગ યહાં મિલ જાયેગે જો ઈસ આદમી કે હાલાત સે વાકિફ હોં જિન્હોં ને યે ખત ભેજા હૈ ઈત્તિફાક કી ખાત કે ઉસી ઝમાને મે હઝરત અબૂ સુફીયાન જો ઉસ વકત મુસલમાન નહી હૂવે થે વો એક તિજારતી કાફલા લેકર શામ પહુંચે હૂવે થે દરબારીયોં ને જુસ્તજૂ કી કે અરબ કા કોઈ શખ્સ યહાં હૈ તો માલૂમ હૂવા કે અરબ કા એક તિજારતી કાફલા આયા હૂવા હૈ ચુંનાન્યે ઉન્હી કો પકડ કર લેગયે કેસરને ઉનસે પૂછા કે ફલાં શખ્સ સે આપ લોગ વાકિફ હૈ ઉન્હોને કહા હાં ઉસ ને કહા કે મૈં ઉન કે મુતાલિલક તુમ સે કુચ્છ સવાલાત કરુંગા તુમ ઉસ કા સહી જવાબ દેના ઓર ફિર કેસરને યે ઈન્તિઝામ કિયા કે અબૂ સુફીયાન કો આગે બિઠાયા ઓર ઉનકે સાથીયોં કો પીછે બિઠાયા ઓર બીચ મે તર્જુમાન કો બિઠાયા ઓર ઉનકે સાથીયોં સે યું કહા કે અગર યે ગલત ખાત કહે તો મુજે ખતલા દેના ઓર ફિર સવાલાત કિયે ખાત લંબી હૈ જિસ મે એક સવાલ યે ભી થા કે ઉનકા ખાનદાન કેસા હૈ અબૂ સુફીયાન ને કહા કે ખાનદાન તો બળા આલા ઓર અશરફ હૈ ઉયે હસબો નસબ વાલે હૈ ફિર ઉસ ને ઓર કુછ ચીઝેં પૂછીં ઉન સબ કે જવાબાત ઉન્હોને સહી સહી દિયે ચૂંકે ઉસ ઝમાને મે અબૂ સુફીયાન રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ કે દુશ્મન થે ઈસ લિયે વો કેહતે હૈ કે મૈરા દિલ ચાહા કે હુઝૂર કે બિલાફ જવાબ દૂં લેકીન ફિર મૈરે દિલ મે આયા કે મૈરે સાથી કહેગે કે ઉન્હોને જૂઠ બોલા ઉસ નિસ્ખત કો મૈંને અપને લિયે ગવારા નહી કિયા. ઈસ કિસ્સા કો સુના કર મૈં યહી બતલાના ચાહતા હૂં કે ગૌર કિજીયે કે ઝમાના એ જાહિલીયત મે કુર્ફ ઓર શિર્ક કી હાલત મે ભી ઓર સારી બુરાઈયોં મે મુખ્તલા હોતે હૂવે ભી અપની

તરફ જૂઠ કી નિસ્ખત કો વો લોગ ગવારા નહી કરતે થે બુખારી. જૂઠ એક બહુત બુરી આદત હે ઈસ્લામ મે ભી ઉસસે બચને કી બળી તાકીદ આઈ હે નુબવ્વત કે બાદ સબસે ઉચા મકામ સિદ્દીકીયત કા હે સિદ્દીક યાની સબ સે ઝિયાદા સચ્ચા ગોયા ઉસકે અંદર ભી ઉસી વસ્ફ કો ખાસ અહમીયત દી ગઈ હે ઓર હમ યું સમજતે હે કે સિદ્દક કા તાલ્લુક સિર્ફ ઝુબાન સે હે લેકીન એસા નહી હે બલ્કે સિદ્દકો સફા કા તાલ્લુક આમાલ અકવાલ અખ્લાક સારી ચીઝોં સે હે આદમી સિર્ફ બાત કા સચ્ચા હો યહી મતલૂબ નહી બલ્કે અમલ કા ભી સચ્ચા હો ઉસકે લિયે ભી સિદ્દક કા ઈસ્તેમાલ હોતા હે ઓર અમલ મે અગર વો ખિલાફ વાકિયા ઝાહિર કર રહા હે તો ઉસકો ભી જૂઠ સે તાબીર કિયા જાતા હે.

હદીષ મે આતા હે અબૂ દાવૂદ/૪૮૮૭ કિસી કો અલ્લાહ કી તરફસે કોઈ ચીઝ મિલી નહો ઓર વો અપને અમલસે ઝાહિર કરે કે યે ચીઝ મુજે મિલી હે તો વો એસા હી હે જૈસાકે ઉસને જૂઠ કે દો કપડે પહેન રખ્ખે હોં યાની વો સરસે પાંઉ તક જૂઠકે અંદર લદા હૂવા હે જૈસે એક આદમી કે પાસ દૌલતો સુરૂવ્વત નહી હે લેકીન અપને આપકો લિખાસ સે એસા ઝાહિર કરતા હે કે મેં બહુત માલદાર હૂં તો યે જૂઠા હે.

એક ઓરત ને આકર રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ સે સવાલ કિયા થા કે મૈરે શોહર કી દૂસરી બીવી ભી હે તો મેં કભી કોઈ ચીઝ જો મૈરે શોહર ને મુજે નહી દી હે બલ્કે કહીં ઓર સે મૈરે પાસ આઈ હો ઉસકે મુતાલ્લિક અપની સોતન કો યું કહૂં કે યે ચીઝ હમારે શોહર ને મુજે દી હે તાકે ઉસકો જલાઊં તો એસા કર સકતી હૂં હુઝૂરને ફરમાયા નહી. મુસ્નદે અમદ/૨૫૩૪૦.

યહાં પર ઉલમા ને લિખ્ખા હે કે યે ઉસી કે સાથ ખાસ નહી હે

બલ્કે આદમી કે હકીકત મે જો હાલાત હૈ ઉસકે ખિલાફ ઝાહિર કરે યે ભી જૂઠ હૈ જૈસે એક શખ્સ માલદાર નહી હૈ ઓર અપને આપ કો માલદાર ઝાહિર કર રહા હૈ અમલી તૌર એસા લિખાસ ઓર એસી સજાવટો બનાવટ કરકે એસા અંદાઝ ઈખ્તિયાર કરે કે લૉગ યૂં સમજે કે યે બળા કરોડપતી હૈ વો ભી ઈસી મે દાખિલ હૈ.

ઈસી તર એક આદમી આલિમ નહી હૈ ઓર અપને આપ કો આલિમ ઝાહિર કર રહા હૈ વો ભી ઈસમે દાખિલ હૈ યાની અમલી તૌર પર યે જૂઠ કે અંદર શુમાર ક્રિયા જાતા હૈ ઈસ લિયે ઉસ્સે ભી બચના ઝરૂરી હૈ ખુલાસા યે હૈ કે સિદક કા તાલ્લુક સિર્ફ ઝુબાન સે નહી હૈ બલ્કે આમાલ ઓર અખ્લાક વગૈરા સે ભી હૈ.

જૂઠ એક એસી ખસ્લત હૈ જિસ્કો ઝમાના એ જાહિલીયત મે ભી સબ સે બુરા સમજા જાતા થા હાલાંકે ઉસ ઝમાને મે બહુત સારી બુરાઈયાં પાઈ જાતી થીં અબ હમારે ઝમાને મે જૂઠ કી બહુત સારી શકલેં એસી રાઈજ હો ગઈ હૈ કે સમજદાર દીનદાર ઓર પરેહઝગાર લૉગ ભી ઉસ મે મુખ્તલા હૈ ઓર ઉસ કે બાવૂજૂદ યે નહી સમજ રે હૈ કે મેં જૂઠ કે અંદર મુખ્તલા હું.

જૂઠ એક એસી ખતરનાક ઓર બુરી હરકત હૈ કે તમામ મઝાહિબ ઓર મિલ્લતોં મે ઉસ્કો બુરા સમજા જાતા રહા હૈ દુનીયા મે જિતને ભી મઝાહિબ ઓર મિલ્લતેં ગુઝરી હૈ યા ઈસ વકત દુનીયા મે પાયે જાતે હૈ ઈનમે સે કિસી ભી મઝહબ મે જૂઠ કો અચ્છી સિફત નહી સમજા જાતા બલ્કે ઈસકો એક બુરા વસ્ફ કરાર દિયા ગયા હૈ બલ્કે જૈસા કે બતલા ચૂકા હું કે ઝમાના એ જાહિલીયત મે રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ કી તશરીફ આવરી સે પેહલે જબ લૉગ મુખ્તલિફ કિસમ કી

બુરાઈયોં મે મુબ્તલા થે ઓર હર બુરાઈ ઈન લોગો મે રથી ઓર બસી હૂઈ થી લૈકીન વો ભી જૂઠ કો અપને લિયે ઐબ સમજતે થે.

નબીએ કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ ને મઝાક મે ભી જૂઠ નહી બોલા રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ ને જૂઠ સે મના ફરમાયા હૈ યહાં તક કે મઝાક મે ભી જૂઠ કે બોલને કી ઈજાઝત નહી હૈ રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ કભી કબાર ખૂશ મિઝાજ મેં મિઝાહ ફરમા લિયા કરતે થે લૈકીન આપ કી આદતે શરીફા યે થી કે મિઝાહ મે ભી કભી અપની ઝુબાને મુબારક પર જૂઠી બાત નહી લાતે થે ઓર રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ ને મઝાક મે જૂઠ સે મના ફરમાયા.

એક મરતબા એક બુળી ઓરત આઈ ઓર ઉસને રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ સે અર્ઝ કિયા કે એ અલ્લાહ કે રસૂલ દુઆ કર દિજીયે કે અલ્લાહ મુજે જન્નત મે ભેજે રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ ને ફરમાયા બુળીયાં જન્નત મે નહી જાયેગીં ઉસ બુળીયાને જબ રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ કી ઝુબાને મુબારક સે યે બાત સુની તો માયૂસ હોકર રોતે હૂવે વાપિસ જાને લગી રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ ને ફરમાયા કે ઉસ્કો વાપસ બુલાવો ઓર ફરમાયા કે અલ્લાહ જન્નત કે અંદર બુળીયોં કો જબ ભી ભેજેગા તો જવાન બના કર ભેજેગા.

કુર્આને પાક મે મૌજૂદ હૈ હમ ઓરતોં કો એક નયા વુજૂદ અતા કરેગે ઓર ઉન્કો નવજવાન ઓર કુંવારી લડકીયાં બના કર જન્નત મે ભેજેગે ગોયા કોઈ ભી બુળી ઓરત બુળી હોને કી હાલત મે જન્નત મે નહી જાયેગી બલ્કે જવાન બન કર જાયેગી તો રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ ને ખૂશ તબ્બી

ભી ફરમાઈ લૈકીન ઉસમે ભી કોઈ ગલત બાત આપને નહી કી જબ ये सुना तो वो बुढ़ीया ખूश હો ગઈ હદીષ નં. ૨૪૧ શમાઈલે તિરમીઝી સ. ૧૧૩.

ઈસી તરહ રિવાયતોં મે આતા હૈ કે એક આદમી ને આકર રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ સે દરખ્વાસ્ત કી કે એ અલ્લાહ કે રસૂલ સવારી કે લિયે ઊંટ દિજીયે રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ ને ફરમાયા કે હમ આપ કો ઊંટની કા બચ્ચા દેગે ઈસ પર ઉસને કહા કે એ અલ્લાહ કે રસૂલ ઊંટની કા બચ્ચા મૈરે કયા કામ આયેગા ઈસ પર મૈં સફર કેસે કરુંગા તો રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ ને ફરમાયા શમાઈલ/૧૧૩ ઊંટ કો ભી તો ઊંટની હી જનતી હૈ યાની જિસ ઊંટ કા તુમ મુતાલબા કર રહે હો વો ભી આખિર ઊંટની કા બચ્ચા હી હૈ.

બહરહાલ રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ ભી ખૂશ તખ્ખી ફરમાયા કરતે થે લૈકીન ઉસમે ભી કભી અપની ઝુબાને મુબારક સે કોઈ એસી બાત જો ખિલાફે વાકિયા હો નહી નિકાલતે થે.

એક મરતબા કિસી ઓરત ને અપને બચ્ચે કો કરીબ બુલાને કે લિયે કહા કે ઈધર આવો મૈં તુમ્હે કુચ્છ દૈતી હૂં રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ ને ઉસ ઓરત સે પુછા કે જિસ વકત તુમને ઈસ બચ્ચે કો બુલાને કે લિયે યે જુમ્લા ઈસ્તિમાલ કિયા કે તુમ્હે કુચ્છ દુંગી તો કયા ઉસ વકત કુચ્છ દૈને કા ઈરાદા થા યા એસે હી બહલાને કે લિયે ઓર કરીબ બુલાને કે વાસ્તે યે જુમ્લા કેહ દિયા થા ઉસ ઓરત ને અર્ઝ કિયા કે યા રસૂલુલ્લાહ મૈરે પાસ ખજૂર કા એક દાના થા મૈંને દિલ મે યે નીચ્ચત કી થી કે જબ યે બચ્ચા કરીબ આયેગા તો યે ખજૂર દુંગી ઈસ પર રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ ને

ઈરશાદ ફરમાયા કે અગર તુમહારે દિલ મે કિસી ચીઝ કે દેને કા ઈરાદા ન હોતા તો તુમહારે નામાએ આમાલમે એક જૂઠ લિખ્યા જાતા.

જૂઠા મેડીકલ સર્ટીફિકટ જૂઠી ગવાહી હૈ હકીકત યે હૈ કે રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ ને જૂઠ સે બચને કી બડી તાકીદ ફરમાઈ હૈ ઓર જૂઠ હૈ ભી બહુત બુરી સિફત હમ લોગ ભી ઉસકો બુરા સમજતે હૈ ઓર ઉસસે બચને કા એહતેમામ કરતે હૈ લૈકીન હમારે ઝમાને મે જૂઠ કી બાઝ સૂરતે ઓર શકલે એસી રાઈજ હો ગઈ હૈ કે જિસ વકત આદમી ઈસકા ઈરતિકાબ કર રહા હોતા હૈ ઉસ વકત ઉસકો ખિયાલ ભી નહી આતા કે મૈં જૂઠ કા ઈરતિકાબ કર રહા હૂં.

હઝરત મુફતી મુહમ્મદ તકી ઉસ્માની દા.બ. ફરમાતે હૈ કે એક મરતબા એક સાહબ મૈરે પાસ તશરીફ લાવે દીનદાર થે નમાઝ રોઝા કે પાબંદ ઝિકરો તિલાવત કા એહતેમામ કરને વાલે બુરુગોં કે સાથ તાલ્લુક ઓર નિસ્બત રખને વાલે થે વો સઉદીયા મે રેહતે થે મૈંને પૂછા કે કબ વાપસ જા રહે હૈ તો ઉન્હોંને કહા કે મૈંને મેડીકલ સર્ટીફિકટ ભેજ દિયા હૈ મઝીદ ૮ રોઝ રહૂંગા મવાલાના ફરમાતે હૈ કે મૈંને પૂછા કે મેડીકલ સર્ટીફિકટ ભેજને કા કયા મતલબ હૈ કહા કે ડાક્ટર કે પાસ યે લિખવા કર ભેજા હૈ કે યે શખ્સ ઈસ કાબિલ નહી હૈ કે સફર કર સકે સબ જાન્તે હૈ કે મેડીકલ સર્ટીફિકટ કી હકીકત કયા હૈ ઈસ તરહ મઝીદ ૮ રોઝ યહાં ઠહેરને કો મિલ જાયેગા મવાલાના ફરમાતે હૈ કે મૈંને ઉનસે કહા કે આપ દીનદાર આદમી હૈ રોઝા ઓર નમાઝ કે પાબંદ હૈ બુરુગોં કે સાથ તાલ્લુક રખને વાલે હૈ ઓર ઈસ તરહ જૂઠ કા અમલ કરતે હૈ અગર આપ કે પાસ છુટ્ટીયાં નહી થીં તો આપકો મુલાઝમત પર વાપિસ ચલે જાના ચાહિયે થા ઓર અગર મઝીદ રૂકના

હી થા તો તનખ્વાહ કટવા કર આપ રૂક સકતે થે આપને યે કયા તરીકા ઈખ્તિયાર કિયા કે ઈસ તરહ મેડીકલ સર્ટીફિકટ બનવા કર ભેજ દિયા ઓર અપની છટ્ટીયોં કે અંદર વુસ્અત કરવાલી યે તો સરીહ જૂઠ હૈ વો કેહને લગે કે મવલાના આજ તક કભી ઈસ કી તરફ તવજજુહ નહી ગઈ કે મેં ઈસ તર કરકે જૂઠ વાલા અમલ કર રહા હું તો દેખીયે આજ કલ ઈસ તરહ સે મેડીકલ સર્ટીફિકટ બનવા કર ઈસ્તિમાલ કિયે જાતે હૈ વાકિયા યે હૈ કે યે સરીહ જૂઠ હૈ.

જૂઠી ગવાહી કી બુરાઈ સર્ટીફિકટ તો એક તરહ કી ગવાહી હૈ રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ ને જહાં જૂઠ સે મના ફરમાયા હૈ વહાં જૂઠી ગવાહી કો તો બહુત હી બડા ગુનાહ કરાર દિયા હૈ બુખારી શરીફ કી રિવાયત હૈ કે રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ ને ફરમાયા મેં તુમ્કો બડે ગુનાહોં સે આગાહ ન કરું સહાબા એ કિરામ રહી. ને અઝ કિયા કે ઝરૂર કિજીયે તો રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ ને ફરમાયા અલ્લાહ કે સાથ કિસી કો શરીફ ઠેહરાના માં બાપ કી નાફરમાની કરના ઓર જૂઠી ગવાહી દેના જો સહાબી ઈસ રિવાયત કો નકલ કરતે હૈ વો ફરમાતે હૈ કે જબ આપ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ ને પેહલી દો બારે ઈરશાદ ફરમાઈ ઉસ વકત આપ ટેક લગા કર બેઠે હૂવે થે ફિર આપ સીધે બેઠ ગયે ઓર બાર બાર ફરમાને લગે સુનો યે જૂઠી ગવાહી ભી બડા ગુનાહ હૈ રાવી કહેતે હૈકે હમ તમન્ના કરને લગે કાશ આપ ખામોશ હોજાયે બુખારી/૫૮૭૬ મતલબ યે હૈ કે ઈસ જુમ્લે કો હમારે સામને બાર બાર દુહરાને સે આપકા મકસદ યે હૈ કે જૂઠી ગવાહી કી કબાહત વાઝેહ હો જાયે વો અલ્મહદુલિલ્લા વાઝેહ હો ચૂકી હૈ અબ આપ બાર બાર યે જુમ્લા દુરહાને કી ઝહમત કયું ફરમા રેહે રસૂલુલ્લાહ

સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ જૂઠી ગવાહી કી કબાહત કો બતલાને કે લિયે ટેક છોડ કર સીધે બેઠ ગયે ઓર ઈસ ચીઝ કો બારબાર બતલાયા ઉસસે અંદાજા લગાયા જા સક્તા હૈ કે યે કિતની ખતરનાક ચીઝ હૈ.

અબ જૂઠા સર્ટીફિકેટ જો જારી કિયા જાતા હૈ યે તો સરીહ જૂઠ હૈ ઈસકે અંદર જૂઠ કા એક ગુનાહ તો હૈ હી લૈકીન સાથ હી ઈસમે દૂસરા ગુનાહ ભી હૈ કે ગવાહી દેકર દૂસરે કો ધોકા મે ડાલા જા રહા હૈ.

કેરેક્ટર સર્ટીફિકેટ કબ દિયા જા સક્તા હૈ ઈસી તરહ કભી કેરેક્ટર સર્ટીફિકેટ દિયા જાતા હૈ હાલાંકે કેરેક્ટર સર્ટીફિકેટ દેને વાલે કી ભી બડી ઝિમ્મેદારી હૈ આજકલ તો મેડીકલ સર્ટીફિકેટ ડાક્ટરોં કા ધંધા બન ગયા હૈ એક ડાક્ટર સાહબ આયે ઓર મુજે કેહને લગે કે મુલાઝમત કરને વાલોં કો ૧૦/૧૫ રૂપિયા કે અંદર ઈસ તરહ સે લિખ કર દેના પડતા હૈતો કયા ૧૦/૧૫ રૂપિયે હલાલ હૈ મૈને કહા કે ૧૦/૧૫ રૂપિયે કે અંદર આપ અપના દીન બેચ રહે હૈ યે તો બહુત ખતરનાક ગુનાહ હૈ ઈસસે તો બચને કી સખ્ત ઝરૂરત હૈ.

ઈસ તરહ કી ચીઝેં અબ ઈતની આમ હોતી જા રહી હૈ કે આદમી કા ઝહન ભી ઈસ તરફ નહી જાતા કે મૈં એસી હરકત કરકે જૂઠ કા ઈરતિકાબ કર રહા હૂં બહુત સોં કે મુતાલિક કેરેક્ટર સર્ટીફિકેટ ભી જારી કિયા જાતા હૈ મૈં ઈસસે વાકિફ હૂં હાલાંકે ઈસ કે હાલાત સે પૂરે તૌર પર વાકિફીયત નહી હોતી કેરેક્ટર સર્ટીફિકેટ જારી કરને કે લિયે જિસ કિસમ કી વાકિફીયત ઝરૂરી હૈ જબ તક કે વો પૂરે તૌર પર નહો વહાં તક કિસી કો હક નહી પહુંચતા કે વો કિસી કા અખ્લાકી સર્ટીફિકેટ દે.

અખ્લાક ઓર મિઝાજ નાંપને કા થરમા મીટર હઝરત ઉમર

રદી. ને એક મરતબા કિસી સે કિસી કે મુતાલિફ પૂછા કે વો કેસા આદમી હૈ ઉસને કહા કે બડા અચ્છા આદમી હૈ આપને પૂછા કે કયા કભી કોઈ લૈન દૈન કા મુઆમ્લા ઉનકે સાથ કિયા હૈ ઉસને કહા કે લૈન દૈન તો કભી નહી કિયા ફિર આપને પૂછા કે કભી ઈસ કે સાથ સફર કરને કી નૌબત આઈ હૈ કહા કે યે નહી આઈ તો હઝરત ઉમર રદી. ને ફરમાયા કે કિસી કે અખ્લાકો આદાત ઓર ઉસકે અંદરૂની હાલાત સે વાકિફીયત હાસિલ કરને કે લિયે દો હી શકલે હૈ યા તો તુમ ઉસકે સાથ કોઈ લૈન દૈન કરો જિસ સે પતા ચલે કે ઉસકા મિઝાજ કેસા હૈ ઓર શરીઅત પર બરાબર અમલ કરને વાલા હૈ યા નહી યા ઈસકે સાથ સફર કી નૌબત આયે જબ તુમને ઈન દૌનો મે સે કોઈ ભી તજરૂબા ઈસ કે સાથ નહી કિયા તો તુમ્હે યે હક ની પહુંતા કે તુમ યે કહો કે બડા અચ્છા આદમી હૈ ઓર આગે હઝરત ઉમર રદી. ને જો જુમ્લા ઈરશાદ ફરમાયા વો સુન ને કે કાબિલ હૈ શાયદ તુમને ઉસ્કો રૂકૂ સજદા કરતે હૂવે દેખા હોગા મતલબ યે હૈ કે કિસી કે અખ્લાક સે વાકિફીયત હાસિલ કરને કે લિયે સિર્ફ ઉસ્કા નમાઝી હોના કાફી નહી હૈ બહરહાલ યે અહમ ચીઝ હૈ હમારે સમાજમે એસી ચીઝોં કી તરફ સે ગફલત બરતી જાતી હૈ.

સિફારિશ કબ કી જાયે સિફારિશ કે મુઆમલા મે ભી એસા હોતા હૈ હઝરત મુફતી મુહમ્મદ તકી સાહબ ઉસ્માની દા.બ. ફરમાતે હૈ કે મૈં એક મરતબા જિદાહ મે થા એક દીનદાર શખ્સને મૈરે પાસ એક આદમી કો સિફારિશી ખત ભેજા કે યે સાહબ જો આપકે પાસ ખત લેકર આ રહે હૈ અસલ મે હિન્દુસ્તાન કે બાશિન્દે હૈ આપ ઈન્કે લિયે પાકિસ્તાની સિફારત ખાને કે અંદર સિફારિશી ખત લિખ દિજીયે કે ઈનકે લિયે પાકિસ્તાની પાસપોર્ટ બન જાયે અબ હૂવા યે થા કે વો સાહબ

પાકિસ્તાન જાના ચાહતે થે તો ઉન્હોંને પાકિસ્તાની સફારત ખાના મેં યે દરખવાસ્ત દે રખ્ખી થી કે મેં અસલ મેં પાકિસ્તાન કા બાશિન્દા હું ઓર મૈરા પાસપોર્ટ ગુમ હો ગયા હૈ મૈરે લિયે નવા પાસપોર્ટ જારી કર દિયા જાયે ઓર હકીકત કુચ્છ દૂસરી થી અબ ઈન સફારત ખાને વાલોં ને મુતાલિખા કિયા કે કોઈ જાન પેહચાન વાલા એસા હૈ જો તુમ્હારે મુતાલિલક યે શહાદત ઓર ગારન્ટી દૈતા હો કે તુમ અસલી પાકિસ્તાન કે રેહને વાલે હો ઓર મવલાના ફરમાતે હૈ કે એક દીનદાર કિસમ કે બડે આદમી થે જિન્હોને ઈસ તરહ ખત લિખ કર ભેજા થા હાલાંકે ઝાહિર હૈ કે ઈસ કિસમ કી તસ્દીક યા સિફારિશ નામા લિખ કર દૈના એક બડા જૂઠ હૈ કિસી કે મુતાલિલક અગર આપ તસ્દીક જારી કર રહે હૈ તો ઉસ્કે મુતાલિલક વાકિફીયત હોના ભી ઝરૂરી હૈ.

હમારે હઝરત મુફ્તી મહમૂદ સાહબ રહ. કી આદતે શરીફા યે થી કે મદ્રસાવાલા કોઈ આતા થા ઓર તસ્દીકનામા લિખવાના ચાહતા થા તો અગર હઝરત વહાં તશરીફ લે ગયે હોતે તો ફિર ઉસ મદ્રસા કો જિસ પોઝીશન મેં દેખા હોતા ઉસકી વઝાહત કર દૈતે થે કે મસલન મૈરા વહાં જાના હૂવા ઓર રજિસ્ટર કે અંદર ઈતને તલખા કે નામ દેખે ઓર ઈતને તલખા કી ઝિયારત હુવી અપની આંખો સે જો હાલ દેખા હોતા વો લિખ દૈતે થે ઓર અગર કહી જાના ન હૂવા હોતા તો ફિર વો મદ્રસા વાલે લાખ કોશિશ કરતે કે હઝરત તસ્દીક નામા લિખ દે લૈકીન આપ માઝિરત ફરમા દિયા કરતે થે.

તસ્દીક નામા લિખને કે શરાઈત હઝરત મુફ્તી શફી રહ. ફરમાયા કરતે થે કે કિસી કો તસ્દીક નામા લિખ દૈના એક તરહ કી શહાદત હૈ જબ તક ઉસ જગાહ કો દેખા નહો વહાં તક ઈસકી ઈજાઝત નહી હૈ મૈરે લિયે ભી યે બડી મુસીબત હો ગઈ

હે બહુત સે ચંદે વાલે આતે હૈ ઓર કહેતે હૈ કે સૂરત સે હાજી ઈબ્રાહીમ દાદાને કહા કે ડાભેલ સે મુફ્તી અહમદ ખાનપુરી અગર તસ્દીક લિખ દેં તો હમ આપકી મદદ કરેગે વો વહાં આકર મૈરે સર પળ જાતે હૈ કે આપ લિખ દિજીયે મેં કેહતા હું કે દેખો મૈંને આપ કા મદ્રસા દેખા નહી હૈ ફિર કેસે લિખ દું અગર આપ કે મદ્રસા મેં મૈં ગયા હોતા તો જો કેફીયત દેખી હોતી વો ઝરૂર લિખ દેતા લૈકીન આપ કે વહાં આના હૂવા નહી હૈ તો કયા લિખું અબ મદ્રસા વાલે બડે નારાઝ હોતે હૈ કે આપ મદ્રસા કી મદદ કરવાયે તો મૈં કહેતા હું કે ભાઈ મુજસે જિતની હો સકતી હૈ મૈં ઈત્ની મદદ કર દેતા હું બાકી તસ્દીક નામા નહી લિખ દૂંગા ફિર કેહતે હૈ કે આપને મદદ કી હૈ તો હમ આપકી યે રસીદ દિખ્લાયેં મેં કેહતા હું કે વો આપકી મર્ઝી કી બાત હૈ.

બાઝ મરતબા એસા હોતા હૈ કે બહુત સે લોગ કેહતે હૈ કે દેખો ફલાં સાહબ ને ભી ઈતને પૈસે દિયે હૈ મેં કેહતા હું કે મૈરે પૈસે દૈને સે યે લાઝિમ નહી આતા કે મૈંને યે મદ્રસા દેખા હૈ મૈં તો આપ પર એતેમાદ કરતે હૂવે મદદ કર રહા હું મુજે ઈસમે કોઈ એતેરાઝ નહી આપ ચાહે તો બતલાતે રહે બાકી મે તહરીરી તૌર પર લિખ કર નહી દૂંગા કે યે મદ્રસા ઈસ તરહ કા હૈ ઈસ લિયે કે મૈંને દેખા હી નહી હૈ અગર દેખા હોતા તો તસ્દીક લિખ દેતા.

એહલે ઈમાન કો ઈસ બાત કી તરફ આગાહ ફરમા રહે હૈ કે એક મુઅમિન કા યે શૈવાહ નહી હૈ કે વો અપની બાતચીત મે જૂઠાં કા ઈસ્તિમાલ કરે મુઅમિન કે લિયે તો ઝરૂરી હૈ કે અપને આપ કો જૂઠાં સે બચાવે હદીષ મે આતા હૈ કે બંદા જબ જૂઠાં બોલતા હૈ તો ઉસ કે મુંહ સે એસી બદબૂ નિકલતી હૈ કે ઉસકી વજહ સે ફરિશતે ઉસસે દૂર ચલે જાતે હૈ તિરમીઝી/મિશકાત

૨/૪૧૩.

વાદા ખિલાફી ઈસ્લામને જિન અખ્લાક ઓર આમાલે સાલિહા કી તાલીમ દી હે ઉન્મે સે એક યે ભી હે કે આદમી કિસી કે સાથ જો ભી અહદો પૈમાન ઓર વાદા કરે ઉસ્કો પૂરા કરને કા એહતેમામ કરે યે એક ઝરૂરી ચીઝ હે ઓર કુર્આન ઓર રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ કે ઈરશાદાત મે ઉસ કી બળી તાકીદ હે ઈસ સિલેસિલે મે ચંદ આયતે પૈશ કી હે.

સૂરે ઈસ્રા/૩૪, સૂરે નહલ/૮૧, સૂરે માઈદા/૧, સૂરે સફ/૨૩. અલ્લાહ કા ઈરશાદ હે કે જો વાદા કરાર ઓર અગ્રીમેન્ટ તુમ કિસી કે સાથ કરો ઉસ્કો પૂરા કરો ઈસ લિયે કે જો વાદા કરાર કિયા જાતા હે ઉસ્કે મુતાલિલક કિયામત મે સવાલ હોગા ઓર પૂછા જાયેગા કે જો વાદા કરાર તુમને કિયા થા ઉસ્કો પૂરા કિયા યા નહી? મતલબ યે હે કે અગર ઉસ્કો પૂરા કરને મે કોતાહી કા ઈતિફાક કિયા હે યા ઉસ્કો પૂરા નહી કિયા હે તો અલ્લાહ કી તરફ સે ઉસ પર સજા દી જાયેગી.

કુર્આન મે એક ઓર જગાહ ઈરશાદ બયાન કિયા જિસ્મે કામીયાબ હોને વાલે એહલે ઈમાન કે કુછ અવસાફ નિશાનીયાં ઓર અલામતે બતલાઈ ગઈ હે ઉન્મે એક વસ્ફ યે ભી બયાન કિયા હે જો અપની અમાનતોં ઓર વાદા કરાર કી રિયાત કરતે હે ઉસ્કા ખિયાલ રખતે હે જો વાદા કરાર કિસી કે સાથ કિયા ગયા હે ઉસ્કો નિભાનેકી કોશિશ કરતે હે ઉસ્મે અપની તરફ સે ઝર્આ બરાબર ભી કોતાહી કા ઈતિફાક નહી કરતે જબ યે એસી ચીઝ ઠેહરી કે અલ્લાહ કે યહાં ઉસ્કે મુતાલિલક સવાલ હોગ તો ઝાહિર હે કે ઉસ્કા એહતેમામ કરના ભી ઝરૂરી ઠહેરતા હે.

ઈસી કો દૂસરી જગાહ ફરમાયા જબ તુમને અલ્લાહ કે સાથ અહદો પૈમાન કર લિયા તો ઉસ્કો પૂરા કરને કા એહતેમામ કરો.

એ ઈમાન વાલો વો વાદા જો આપસ મે કરતે હો ઉન્કો પૂરા કરો આપસ મે જો વાદા ઓર મામલા કિયા જાતા હૈ વો ભી એક તરહ કા કરાર હૈ જૈસે આદમી કિસી કે સાથ ઈજારા કા મામલા કરતા હૈ ખરીદો ફરોખ્ત મે જબ સબ ખાતે તૈ હો ગઈ ઉસ્કે બાદ ઉન્મે સે કોઈ એક આદમી અપને ઉસ કિયે ગયે વાદા ઓર કરાર સે ફિર જાયે જૈસે દેખા કે દૂસરા આદમી જિયાદા પૈસે દે રહા હૈ તો પેહલે વાલે ઈન્કાર કર દિયા કે અબ મેં તેરે સાથ મામલા નહી કરના ચાહતા હાલાંકે શરીઅત કે ખિલાફ કોઈ એસી ખાત પાઈ નહી ગઈ હૈ મહેઝ ઈસ લિયે કે ઉસ કો કીમત જિયાદા મિલ રહી હૈ ઓર દુનીયવી એતેબાર સે કુછ જિયાદા ફાયદા નઝર આ રહા હૈ યા ઉસ સોદે કો મુકમ્મલ કરને કી સૂરત મે બઝાહિર અપના કુછ નુકસાન નઝર આ રહા હૈ જૈસે ઉસ માલ કા ભાવ ઘટ ગયા ઉસ લિયે સોદે સે ફિર રહા હૈ એસી બહુત સારી સૂરતે હૈ જો ઉસ હુકમ મે દાખિલ હૈ.

ઈસ આયત મે અલ્લાહ ને હુકમ દિયા હૈ કે વો વાદા કરાર જો આપસ મે કરતે હો ઉન્કો પૂરા કરો ખરીદો ફરોખ્ત ઓર ઈજારા વગૈરા કે ભી જિત્ને મામલાત આપસ મે કિયે જાતે હૈ વો સબ ઉસ હુકમ મે દાખિલ હૈ યહાં તક કે નિકાહ કા મામલા ભી ઉસ મે દાખિલ હૈ એક મર્દ જબ કિસી ઓરત કે સાથ નિકાહ કરતા હૈ તો અકદે નિકાહ કે ઝરીયા ગોયા વો ઈસ ખાત કી ગારન્ટી દેતા હૈ કે મે બીવી કે હુકૂક કો અદા કરુંગા અબ અગર શોહર કી તરફ સે ઉસ કે હુકૂક કી અદાયગી મે કમી આયેગી તો ઉસ અહદ કે તકાઝો કો પૂરા કરને કા હુકમ અલ્લાહ કી તરફ સે દિયા ગયા થા ઉસ મે ઉસ્કી તરફ સે કોતાહી પાઈ ગઈ તો અલ્લાહ કે યહાં ઉસ્કી પકળ હોગી.

ઈસ આયત મે ગોયા આદમી કી પૂરી જિંદગી કો સમેટ લિયા ગયા હૈ ઈસ લિયે આદમી યે ન સમજે કે જિંદગી કા મૈરા કોઈ

હિસ્સા એસા હૈ જો ઉસ્મે દાખિલ નહી હૈ બલ્કે ઝિંદગી કી તકરીબન સારી થીઝેં ઉસ હુકમ મે આ જાતી હૈ.

એ ઈમાન વાલો એસી બાત કયૂં કેહતે હો જિસ્કો કરતે નહી? યાની આપને જબ કિસી કે સાથ કોઈ મામલા કિયા વાદા ઓર કરાર કિયા અબ અગર ઉસ્કો આપ પૂરા નહી કરતે તો ઉસી હુકમ મે આ ગયે કે એક બાત જો તુમ નહી કરતે તો ફિર કેહતે હી કયૂં અલ્લાહ કે યહાં યે બાત બળી નારાઝગી કી ઓર અલ્લાહ કે ગુસ્સે કો જોશ મે લાને વાલી હૈ તુમ ને કિસી સે વાદા કિયા ઓર ઉસ્કો પૂરા નહી કિયા તો યે બળી ખતરનાક થીઝ હૈ રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ ને જિન થીઝોં કી ખાસ તૌર પર તાલીમ દી હૈ જો અખ્લાક અપની ઉમ્મત કો સિખાયે હૈ જિન થીઝોં કી તરફ મુતવજજેહ કિયા હૈ ઉસ મે એક યે ભી હૈ કે વાદા કો પૂરા કરો ઉસ્કો બજા લાવો ઉસ વાદા કે ખિલાફ કોઈ થીઝ ન કરો.

જૈસે એક આદમી કિસી કે યહાં મુલાઝિમ હૂવા તો મુલાઝિમત ઓર સર્વિસ કે લિયે જો એગ્રીમેન્ટ કિયા જાતા હૈ ઉસ્મે દૌનો તરફ સે મામલાત કિયે જાતે હૈ ઓર સારી બાતેં તૈ હોતી હૈ મસલન આપકો અપના ઉત્ના વકત દેના હૈ ઓર સામને વાલે કી તરફ સે કેહ દિયા જાતા હૈ કે ઈત્ની તનખ્વાહ દી જાયેગી ઉસ્કો યૂં કરના હૈ ઓર ઉસ્કે બદલે મે ઉસ્કો યૂં કરના હૈ યે એક મામલા ઓર મુઆહદા હૂવા અબ દૌનો કે લિયે ઉસ્કો પૂરા કરના ઝરૂરી હૈ.

આજકલ આમ તૌર પર હમારે મુઆશરા મે એસા મિઝાજ બનતા જા રહા હૈ કે દૌનો તરફ સે કોતાહીયાં બરતી જા રહી હૈ ઈધર જિસ્કે ઝિમ્મે કુછ કામ દિયે ગયે વો ભી અપને કામ કો અંજામ દેને મે કોતાહી કરતા હૈ ઉસ્કો જો વકત દેના ચાહિયે વો પૂરા વકત નહી દેતા ઉસ્મે કમી કરતા હૈ તો યે ઉસ્કે એગ્રીમેન્ટ

કે ખિલાફ હો જાયેગા ઉઘર સામને વાલી જો પાર્ટી ઓર ફરીક હે ઉસ કી તરફ સે યે હોતા હે કે ઉસને અગર કામ પૂરા કર દિયા તો વો પૂરા નહી કરતા પૂરી તનખ્વાહ નહી દેતા ઉસમે સે કુછ કાટ લેતા હે યા વકત પર નહી દેતા જબ આપને કિસી ઠેકેદાર કો કોઈ કામ સોંપા ઓર પૂરા મામલા તે કર લિયા ઓર કામ પૂરા હો ગયા તો ફિર ઉસે પૈસે કયૂં નહી દિયે જા રહે હે? ટાલ મટોલ કી જા રહી હે કે કલ દેન્ગે બાદ મે દેગે લેટ કરતે જા રહે હે તાખીર હોતી જા રહી હે યહાં તક કે અગર કિસી મઝદૂર સે કોઈ મઝદૂરી કરવાઈ જાતી હે તો ઉસ કી મઝદૂરી અદા કરને તક મે સખ્ત કોતાહી ઓર હક તલફી કી જાતી હે ઉસ્કી દાસ્તાને હે કે જબ હમ સુન્તે હે તો હમે હયરત હોતી હે ઓર એસા ભી નહી કે આદમી કે પાસ પૈસે ન હોં બલકે પૈસે મૌજૂદ હોતે હૂયે ભી મઝદૂર કી મઝદૂરી નહી દેતે હાલાંકે રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ ને તાકીદ ફરમાઈ હે કે મઝદૂર કા પસીના સુખે ઉસ સે પેહલે ઉસ્કી મઝદૂરી અદા કરદો ઓર રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ ફરમાતે હે કે જિસને કિસી મઝદૂર કી મઝદૂરી અદા નહી કી તો કલ કિયામત મે મેં ઉસ્કી તરફ સે દાવા દાઈર કરુંગા ઓર મુદ્દા બનૂન્ગા કિયામત મે રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ જિસ્કે વકીલ બન કર આજાયેં ઓર ઉસ્કી તરફ સે દાવા દાઈર કરદેં તો અંદાજા લગાયા જા સકતા હે કે યે કિતના અહમ મામલા હે.

અલ્લામા નવવીરહ. ને યે ચંદ આયતેં નમૂના કે તૌર પર પૈશ કી હે વરના કુર્આન મે ઉસ સિલસિલે મે બહુત સારી આયતેં હે આગે રિવાયતેં પૈશ કર રહે હે.

કિસી સે અગર વાદા કિયા જાએ તો શરીયત ઉસ બાત કી તાકીદ કરતી હે કે ઉસ વાદા કો પૂરા કિજીયે ઓર નિભાય્યે

ઉસકે મુતાબિક અમલ કરને કી કોશિશ કિજીયે.

અગર કિસી કે દિલ મેં યે બાત હૈ કે વાદા કહાં પૂરા કરના હૈ તો ઉસકો નિફાક કી અલામત કરાર દિયા ગયા હૈ ઉસ લિયે અગર આપ કે દિલ મેં ઉસ બાત કે પૂરા કરને કા ઈરાદા નહી હૈ તો વાદા ભી ન કિજીયે વરના યે નિફાક હૈ મસલન આપને કિસી સે વાદા કિયા કે આઈન્દા મહીના સો રૂપિયે દૂંગા તો ઉસકો પૂરા કરના ઝરૂરી હૈ અલબત્તા અગર વાદા કરતે વકત આપ કે જો હાલાત થે ઉસકે પૈશે નઝર આપને વાદા કર લિયા થા.

મસલન આપ કે કારોબાર કી આમદની કો દેખતે હૂવે આપ કો યકીન થા કે મેં આઈન્દા મહીને ઉસ કાબિલ હો જાઉંગા કે ઉસકી સો રૂપિયે કી મદદ કરૂંગા ઓર ઉસી બુનીયાદ પર આપને વાદા કિયા થા લૈકીન જબ વાદા પૂરા કરને કા વકત આયા તો આપ કી વો પોઝીશન બાકી નહી રહી હાલાત મેં તબ્દીલી આ ગઈ ઓર કુચ્છ ઐસી શકલેં ઓર રૂકાવટેં પૈદા હો ગઈ કે જિન ઉમ્મીદોં પર આપને વાદા કિયા થા વો બાકી નહી રહી ઈસ સૂરત મેં શરીયત યે તાલીમ દૈતી હૈ કે આપ ઉસસે માઝિરત તલબ કર લિજીયે ઉસસે કેહ દિજીયે કે જિસ વકત મૈને વાદા કિયા થા ઉસ વકત મૈરી યે પોઝીશન થી ઓર મુજે તવક્કુ થી મૈરા કારોબાર અચ્છે અંદાઝ સે જા રહા થા ઈસ લિયે મેં યે સમજા થા કે આઈન્દા માહ આપ કી મદદ કર સકૂંગા લૈકીન હાલાત ને ઐસા રૂબ બદલા ઓર પલટા આયા કે કારોબાર મેં નુકસાન હો ગયા ઓર રૂકાવટેં ઐસી પૈદા હો ગઈ કે આપસે કિયે હૂવે વાદે કો પૂરા કરને સે અબ મેં માઝૂર હૂં અગર વાકિયતન ઐસે ઉઝર હોં તો ફિર માઝિરત કી જા સકતી હૈ ઓર અગર ઐસા નહી હૈ તો ફિર યે વાદા ખિલાફી સમજી જાયેગી જિસ પર વઈદ સુનાઈ ગઈ હૈ.

રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ કી તાલીમાત વાદે કો પૂરા કરને કે મામલા મે બહુત તાકીદ કરતી હૈ એસે હાલાત મે કે હમારે તુમ્હારે જૈસા આદમી ઉસ વાદે કો પૂરા કરને કા તસવ્વૂર ભી નહી કર સકતા

નિહાયત કડે વકત મે ભી આપ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ ને વાદા ખિલાફી નહી ફરમાઈ ગઝવા એ બદર કે ઝૈલ મે રિવાયતોં મે એક વાકિયા લિખા હૈ જો સિરત કી કિતાબોં મે મૌજૂદ હૈ. અલ ઈસાબા ૧/૩૩૧, મુસ્લિમ ૧૭૮૨.

હઝરત હુઝૈફા બિન યમાન રદી. જો સાહિબુસ્સિરુરસૂલ રાઝદાર કહેલાતે હૈ વો ઓર ઉન્કે વાલિદ દૌનો ઈસ્લામ કબૂલ કરતે હૂવે સફર કરકે રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ કી ખિદમત મે મદીના મુનવ્વર જા રહે થે યે ઉસ વકત કા વાકિયા હૈ જબ અબૂ જહલ ૧૦૦૦ કા લશ્કર લેકર મક્કા મુકર્રમા સે મુસલમાનોં કે મુકાબલા કે લિયે રવાના હો ચૂકા થા યે બાપ બેટે હઝરત હુઝૈફા ઓર ઉન્કે વાલિદ યમાન દૌનો કી મુલાકાત અબૂ જહલ સે હૂવી ઉસ્ને ઉન્સે પૂછા કહાં જા રહે હો ઉન્હોને કહા હમ મદીના મુનવ્વર રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ કી ખિદમત મે હાઝિરી કે લિયે જા રહે હૈ હમ ઈસ્લામ કબૂલ કર ચૂકે હૈ તો અબૂ જહલને કહા કે તુમ વહાં જાઓગે તબ તો ઉન્કે સાથ મિલકર હમારે ખિલાફ લડાઈ મે હિસ્સા લોગે ઈસ લિયે હમ તુમ્હે જાને નહી દેગે યુનાન્યે ઉન દૌનોં કો ગિરિફતાર કર લિયા ઓર અપને પાસ રોક લિયા ઉન્હોને કહા કે હમ તુમ્હારે ખિલાફ લડને કે લિયે નહી જા રહે હૈ હમ તો હુઝૂર કી મુલાકાતો ઝિયારત કે લિયે જા રહે હૈ ઈસને કહા કે અગર તુમ ઈસ બાત કા વાદા કરો કે વહાં જાને કે બાદ હમારે મુકાબલા મે હિસ્સા નહી લોગે ઓર શિર્કત નહી કરોગે તો મૈં તુમ્હે છોડ દૈતા હૂં ઈન દૌનો ને વાદા કર લિયા તો અબૂ

જહલને ઈન દૌનો કો છોડ દિયા જબ યે દૌનો મદીના મુનવ્વર કે કરીબ પહુંચે તો દેખા કે રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ લશ્કર લેકર ઈસ તરફ આ રહે હૈ ઈન હઝરાત ને હુઝૂર કો તમામ તફસીલ બતલાઈ ઓર જબ માલૂમ હૂવા કે રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ મુશરિકીન કે મુકાબલા કે લિયે જા રહે હૈ તો ઉન્હોને દરખ્વાસ્ત પૈશ કી કે એ અલ્લાહ કે રસૂલ આપ હમૈં ભી અપને સાથ ચલને કી ઈજાઝત દિજીયે અગર્યે હમ સે ઉન લૌગોં ને વાદા તો લિયા હૈ લૈકીન યે વાદા તો મજબૂરી કે હાલાત મે ઝબરદસ્તી લિયા ગયા હૈ ગોયા ગરદન પર તલવાર રખકર લિયા ગયા હૈ એસે વાદે કા કયા એતેબાર કિયા જાયે લૈકીન રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ ને મના ફરમાયા કે તુમને વાદા કર લિયા હૈ કે મૈરી મુલાકાતો ઝિયારત કે લિયે જા રહે હો હમારે સાથ મિલકર ઉન્કે મુકાબલે કે લિયે નહી આવોગે ઈસ લિયે તુમકો હમારે સાથ ચલને કી ઈજાઝત નહી હૈ હાલાંકે અંદાઝા લગાયા જા સક્તા હૈ કે વો કિત્ના કડા વકત થા મુશરિકીન કા લશ્કર એક ઝાર કી તાદાદ મે થા મુસલમાનોં કી તાદાદ ૩૧ ૩ થી ઓર વો ભી નિહત્તે ૮૦ ઊંટ ઓર સિર્ફ ૨ ઘોડે થે ૬ યા ૮ તલવારૈં થીં ઓર દૂસરોં કે પાસ તો હથીયાર ભી નહી થે કિસી કે પાસ ડંડા કિસી કે પાસ કુચ્છ ઓર થા એક એક આદમી મુસલમાનોં કી ઈજિતમાઈ તાકત મે ઈઝાફા કર સક્તા થા એસે હાલાત મે ભી રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ ને ઈન દૌનો કો અપને સાથ આને કી ઈજાઝત નહી દી હમારે તુમ્હારે જૈસા હોતા તો યૂં સોચતા કે યે તો બડી માઝૂરી કા વકત હૈ દુશ્મન કા મુકાબલા હૈ ઓર ઉન્હોને તો ઝબરદસ્તી વાદા લિયા હૈ ઈસકા એતેબાર નહી કરના ચાહિયે લૈકીન રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ ને ઈન ચીઝોં કો નહી દેખા.

ભાઈ અસલ મે જિહાદ તો એલા એ કલીમતુલ્લા યાની અલ્લાહ કે કલમે કી સરબુલંદી ઓર અલ્લાહ કી રઝા ઓર ખૂશનૂદી હાસિલ કરને કે લિયે મશરૂઅહૂવા હે અગર વાદા ખિલાફી કી જાયેગી તો અલ્લાહ નારાઝ હો જાયેન્ગે લિહાઝા શરીઅત કા એક હુકમ તોડ કર જિહાદ કરના કયા માના રખતા હે.

મસ્લિહત કે નામ સે અહકામે શરીઅત કી ખિલાફ વરઝી
આજકલ એક આમ મિઝાજ બનતા જા રહા હે કે બાઝ લોગ કેહતે હે કે મસ્લિહત કા તકાઝા હે ઈસ લિયે યૂં કર લિયા જાયે એક મરતબા એક મદ્રસા સે હમારે પાસ ઈસ્તિફ્તા આયા કે હમારે મદ્રસા કે એક બડે મુઆવિન હે જો ફલાં મુલ્કમે રેહતે હે ઓર વો લાખોં કી મિકદાર મે મદદ કરતે હે ઉન્કા મુતાલબા યે હે કે મદ્રસા મે જબ દરસ હો રહા હો ઉસકી વિડીયો કેસેટ ઉતાર કર હમારે પાસ ભેજી જાયે જિસ્મે મુદરિસ સાહબ ઓર તલબા કો બતલાયા ગયા હો તો કયા ઉસકી ગુંઝાઈશ હે હમને ઈસકા જવાબ દિયા કે આપને યે મદ્રસા કયૂં કાઈમ કિયા હે ઈસી લિયે કાઈમ કિયા હે કે દુનીયા કે અંદર અલ્લાહ કે અહકામ કો જારી કિયા જાયે ઉસ્કી તરવીજો ઈશાઅત હો અલ્લાહ રાઝી હો ઓર અલ્લાહ કે અહકામ પર લોગ અમલ પેરા હો અબ અગર આપ અલ્લાહ કે એક હુકમ કો તોડ કર મદ્રસા ચલા રહે હો તો એસા મદ્રસા અલ્લાહ કે યહાં મતલૂબ નહી હે ઈસ પર તો પકડ હોગી ઈસ લિયે એસી થીઝોં કી ઈજાઝત નહી હે.

બાઝ મરતબા લોગ કેહતે હે કે ઈસ વકત મસ્લિહત કા તકાઝા હે કે એસા કર લિયા જાયે લૈકીન સમજ લૈના ચાહિયે કે મસ્લિહત કે નામ સે શરીઅત કે અહકામ કી ખિલાફ વરઝી કરને કી કિસી હાલ મે ભી ઈજાઝત નહી દી જા સકતી હઝરત

હુઝેફા ઓર ઉન્કે વાલિદ કા જો વાકિયા ભી આપ કે સામને પેશ કિયા ગયા ઈસમે ઈન દોનો સે જબરન વાદા લિયા ગયા થા ફિર ભી રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ ઈસ વાદા કો તોડને કી ઓર ઉસકે ખિલાફ કરને કી કિસી હાલ મે ઈજાઝત નહી દે રહે હે હાલાંકે ઈસ વક્ત મુસલમાનોં કે જો હાલાત થે વો સબકે સામને અયાં હે.

બહરહાલ આજકલ લોગોં કે અંદર એક મિઝાજ બનતા જા રહા હે કે દીની મસ્લિહત કે નામ સે દીની અહકામ કો તોડના ઉસકી શરીઅત કિસી હાલમે ભી ઈજાઝત નહી દેતી લિહાઝા ઈસ સે ભી ઝિયાદહ બચને કા ખાસ એહતેમામ કિયા જાયે.

મુલ્કી કવાનીન કી ખિલાફ વરઝી ભી વાદા ખિલાફી હે
રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ ને ઈસસે મના ફરમાયા ઓર કિસી હાલ મે ભી વાદા કી ખિલાફ વરઝી કરને કી શરીઅત મે ઈજાઝત નહી હે બાઝ ચીઝેં એસી હે જો હમારે સમાજ મે રાઈજ હે ઓર કોઈભી ઈસકો વાદા ખિલાફી નહી સમજતા મસલન હમ ઈસ મુલ્ક મે રેહતે હે તો ઝાહિર હે કે હમ અપને આપકો ઈસ મુલ્ક કા શેહરી કરાર દેતે હે ઓર ઈસ હેસીયત સે હમને ઈસ મુલ્ક વાલોં સે યે વાદા કિયા હે કે હમ યહાં કે કાનૂન કા એહતેરામ કરેગે ઓર ઈસ પર ચલેગે બશર્તે કે કિસી ગુનાહ કા હુકમ નહો અબ અગર હમ યહાં કે કિસી કાનૂન કો તોડતે હે તો યે ઈસ મુલ્ક વાલોં કે સાથ કિયે ગયે વાદે કી ખિલાફ વરઝી કે મુરતકિબ હો રહે હે.

એક બાત યાદ રહે કે અગર કિસી મુલ્ક કા કોઈ કાનૂન એસા હે કે જિસમે કિસી ગુનાહ કા કામ કરને કા હુકમ દિયા ગયા હે વો તો કોઈ મુલ્ક હી કયા બલ્કે અગર માં બાપ યા કોઈ ઓર બળા ભી કોઈ એસા કામ કરને કા હુકમ દે જિસમે અલ્લાહ કી નાફરમાની હોતી હો તો ઉસપર અમલ કરને કી શરીઅત

ઈજાઝત નહીં દેતી શરીઅતને એક ઉસૂલ બતલા દિયા હૈ લૈકીન મુલ્ક કા કોઈ કાનૂન એસા હૈ કે ઈસ પર અમલ કરને મે શરીઅત કે ખિલાફ નહીં હોતા હૈ ઓર વહાં પર અગર હમ કાનૂન કી મુખાલિફત કર રહે હૈ તો ગોયા હમને યહાં કે શેહરી હોને કી હૈસીયત સે ઈસ મુલ્ક વાલોં સે જો વાદા કિયા હૈ ઓર ઈતમીનાન દિલાયા હૈ કે યહાં કે કાનૂન કા હમ એહતેરામ કરેગે ઓર ઈસ પર ચલેગે ઉસકો તોડ રહે હૈ યે વાદા ખિલાફી કેહલાયેગી.

મસલન ટ્રાફિક કા કાનૂન હૈ તો મુલ્ક કા કાનૂન હોને કી હૈસીયત સે ઈસ્કે મુતાબિક અમલ કરના ઝરૂરી હૈ ટ્રાફિક કે કાનૂન પર ચલને કી વજહ સે શરઈ તૌર પર કોઈ ગુનાહ નહીં હોતા ટ્રાફિક કે નઝમો નસક કો બરકરાર રખને કે લિયે મુલ્ક મે એક કાનૂન બનાયા હૈ ઈસ પર અમલ કરને કી વજહ સે અલ્લાહ કી કોઈ નાફરમાની તો લાઝિમ નહીં આ રહી હૈ જબ હમ ઈસ મુલ્ક કે શહેરી હૈ તો ઈસ કાનૂન પર અમલ કરના હમારે લિયે ઝરૂરી હૈ કે બાઈ તરફ ગાડી ચલાયેં જબ સિગનલ રેડ હો તો ગાડી રોક દેં ઈસ મે બહુત સારે ફાઈદે ભી હૈ અગર આપ ઈસ કાનૂન કી પાબંદી કરેગે તો બહુત સી જાનેં ભી મફૂઝ રહેગી ઓર બહુતસા નુકસાન જો હો સકતા હૈ ઈસ સે ભી ફિઝત હો જાયેગી.

હઝરત મુફ્તી મુહમ્મદ શફી રહ. ને સાફ તૌર લિખ્ખા હૈ કે જહાં અલ્લાહ કી નાફરમાની વાલી કોઈ બાત નહો યા હદસે ઝિયાદા ઝુલ્મ ન હો તો ફિર ઈસ કાનૂન પર અમલ કરના શેહરી હોને કી હૈસીયત સે ઝરૂરી હૈ આજ કલ મુસલમાન ઈસ ચીઝ મે ભી બડી કોતાહી કરતે હૈ જિસ કી વજહ સે મુસલમાનોં કે મુતાલિલક ઓર ઈસ્લામ કે મુતાલિલક લોગોં કે દિલોં મે બડે શુકૂકો શુબ્હાત ઓર બદ ગુમાનીયાં ફેલ્તી જા રહી

હે લોગ યે સમજતે હૈ કે ઈનકા મઝહબ ઉનકો યે તાલીમ દેતા હૈ હાલાં કે ઈસ્લામ ઈસ કી ઈજાઝત નહી દેતા હૈ.

ઈસી તર કિસી ઓર મુલ્ક મે ચલે જાયેં તો વહાં પર ભી વાદા લિયા જાતા હૈ કે જબતક હમ આપકે મુલ્ક મે રહેંગે યહાં કે કિસી હુકમ કી ખિલાફ વરઝી નહી કરેંગે ઓર કાનૂન કા એહતેરામ કરેંગે તો વહાં ભી ઈસકે ખિલાફ નહી કરના ચાહિયે યે ચીઝે અમલી તૌર પર એક તરહ કા વાદા હૈ જિસ તરહ ઝુબાની વાદા હોતા હૈ ઈસી તર અમલી વાદા ભી હોતા હૈ ઈસકા ભી પાસો લિહાઝ રખના ચાહિયે વરના વાદા ખિલાફી પર જો વઈદેં આઈ હૈ હમ ઈનમે દાખિલ હો જાયેંગે.

દુશ્મન કે મામલા મે તો આજ કી તહઝીબ યાફતા દુનીયા જો અપને આપકો ઈન્સાન કે હુકૂક કી અલમ બરદારી કેહતી હૈ વો કયા કુછ ઘંઘે નહી કરતી હૈ વો હમ ઓર આપ સબ જાન્તે હૈ આપ લોગ ભી અખ્બારાત પઢતે હૈ ઉસ્મે દેખતે હૈ કે યે લોગ કેસી કેસી હરકતે કરતે હૈ લૈકીન યહાં દેખીયે કે રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ કે માનને વાલે આપ પર ઈમાન લાને વાલે આપ સે મુહબ્બત કરને વાલે લોગોં ને દુનીયા કોયે નમૂના બતાયા કે જીતે હૂવા ઈલાકા ભી મહઝ ઈસ શક કી વજહ સે વાપિસ કર દિયા કે કહીં હમારા યે અમલ રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ કે ઈસ ઈરશાદ કે ખિલાફ ન હો જાયે.

આજ ઈસ ઝમાને મે ભી કોઈ મુસલમાન અગર રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ કી ઉન્હી સારી તાલીમાત કો અપના કર ઝિંદગી ગુઝારે તો ઈસ ગયે ગુઝરે દૌર મે ભી ઈસ કા વો અમલ લોગોં કે લિયે ઈમાન કી દાવત કા ઝરીયા બનેગા દાવત સિર્ફ ઝુબાની ચીઝ નહી હૈ બલ્કે અસલ દાવત તો અમલ કી હૈ આપ દેખીયે કે જાવા સુમાતરા ઓર ચીન મે ઈસ્લામ

કહાં સે પહુંચ્યા વહાં કયા કોઈ દાયી પહુંચે થે? નહી બલકે વહાં તિજારત કરને વાલે પહુંચે થે લૈકીન ઉન્હોને રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ કે બતલાયે હૂયે તરીકા કે મુતાબિક તિજારત કી તો નતીજા યે હૂવા કે વહાં કે લોગોં ને ઈસ્લામ કબૂલ કર લિયા ઈસ લિયે ઝરૂરત ઈસ બાત કી હૈ કે હમ રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ કી તાલીમાત કો અપની ઝિંદગી મે અપનાયે.

આજ હમારા ઈસ્લામ મસ્જિદોં તક હી રેહ ગયા હૈ હમ યૂં સમજતે હૈ કે પાંચ વકત નમાઝ પઢલી બસ કાફી હૈ નમાઝ અપની જગહ પર બહુત અહમ ચીઝ હૈ બલકે સારી ઈબાદતેં અહમ હૈ લૈકીન ઈસ્લામ સિર્ફ ઈબાત કા નામ નહી હૈ બલકે જૈસા મે મૈ બાર બાર બતલા ચૂકા હૂં કે ઈસ્લામ કઈ શોબો કા નામ હૈ ઈસ મે અખ્લાક ભી હૈ મામલાત ભી હૈ મુઆશરત ભી હૈ ઓર ઈબાદાત ભી હૈ ઈસ લિયે હમેં હર ચીઝ કો દુરૂસ્ત કરને કી ઝરૂરત હૈ બલકે લોગોં કે સાથ જિન ચીઝોં કા વાસ્તા પળતા હૈ વો તો મુઆશરતી મામલાત ઓર અખ્લાક હૈ આપ બાઝાર મે જાયેન્ગે તો બાઝાર વાલોં કો માલૂમ નહી હૈ કે આપ નમાઝ કેસી ખુશૂ ઓર ખુઝૂ વાલી પઢતે હૈ જિસ્કે સાથ આપ સોદા ઓર ખરીદો ફરોખ્ત કર રહે હૈ ઉસ્કો યે માલૂમ નહી કે આપ કિતની લંબી નમાઝ પઢતે હૈ ઓર નમાઝ મે કિતની તિલાવત કરતે હૈ યે સબ વો નહી જાન્તા વો આપકી નમાઝ નહી દેખતા બલકે આપ ઉસ્કે સાથ જો સોદા કરેગે ઓર ઉસ મે અમાનત કે તકાઝોં કો જબ પૂરા કરેન્ગે તો યહી ચીઝ ઉસ પર અસર અંદાઝ હોગી ઈસ લિયે ઝરૂરત ઈસ બાત કી હૈ કે હમ ઉન ચીઝોં કા એહતેમામ કરેં.

દેખો ઈસ્સે યે ભી માલૂમ હૂવા કે રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ ને એક હુકમરાન હોને કી હૈસિયત સે વાદા

ફરમાયા થા તો જબ રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ કે ઈન્તેકાલ ફરમા જાને કે બાદ આપ કી જગાહ પર હઝરત અબૂ બકર સિદીક રહી. મુકરર કિયે ગયે તો ઉન્હોંને ઉસ બાત કા એહતેમામ કિયા કે મુજ સે પેહલે ઈસ જગાહ પર રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ થે ઓર આપ ને બહેસિયત હુકમરાન કે જો વાદે કિયે થે વો મુજે પૂરે કરને હે. આજ કલ હમારે યહાં તો યે હોતા હે કે કોઈ પેઢી ચલ રહી હે ઉસ કે જિમ્મેદાર ને કિસી કે સાથ કોઈ મામલા કિયા અબ વો નહી રહા ઓર ઉસ કી જગાહ પર કોઈ દૂસરા આયા જૈસે બેટા આયા તો વો કેહતા હે કે ઉન્હોં ને કહા થા હમ નહી જાન્તે અરે ભાઈ યે કોઈ બાત હૂયી? ઈસ તરહ દુનીયા મે ઝિંદગી ગુઝારી જાતી હે યે ગલત તરીકા હે ઈસ્લામ ઈસ્કી ઈજાઝત નહી દેતા આપ જબ ઉસ્કે જિમ્મેદાર હોને કી હેસિયત સે આયે હે તો આપ ઉસી તરહ કા મામલા કિજીયે તો યે વાદા ઓર કરાર બહુત અહમ થીઝ હે.

વ આખિરુ દઅવાના અનિલ્હમ્દુલિલ્લાહિ રખ્બલ આલમીન. વસ્સલાતુ વસ્સલામુ અલા રસૂલિહિલ કરીમ વ અલા આલિહી વ અસ્હાબિહી અજમઈન, આમીન.

